

УДК 655.4/5:327(477:497.2)(091)(049.32)

«Українско Слово» та «Українско-български Преглед» через сто років

Віталій МОСКАЛЕНКОПосол України в Республіці
Болгарія

© Москаленко В., 2021

У столиці Болгарії Софії побачило світ унікальне видання — фоторепринтне видання усіх чисел часописів першого посольства Української Народної Республіки в Царстві Болгарія (1918–1920) і «Українско-български Преглед» — здійснено в рамках відзначення 100-річчя Української дипломатичної служби (1917–1921 рр.).

Деякий час українські та болгарські історики вважали часописи справою українських емігрантів в Болгарії міжвоєнного періоду. Втім, опубліковані в зарубіжних виданнях спогади перших українських дипломатів, як і фінансові звіти дипломатичної місії УНР в Софії, переконливо доводять — ці вісники створювалися з ініціативи дипломатів і за рахунок МЗС УНР. Їхньою основною метою було розповісти болгарській аудиторії якомога більше інформації про Україну, український народ, його культуру, історію, звичаї та літературу.

“UKRAINIAN WORD” AND “UKRAINIAN-BULGARIAN REVIEW” IN A HUNDRED YEARS

Vitalii Moskalenko

Ambassador of Ukraine to the Republic of Bulgaria

A unique edition was published in the Bulgarian capital Sofia. This photo-reprint edition of all issues of the magazines of the first embassy of the Ukrainian People's Republic in the Kingdom of Bulgaria (1918–1920) and “Ukrainian-Bulgarian Review” was made as part of the celebration of the 100th anniversary of the Ukrainian diplomatic service (1917–1921).

For some time, Ukrainian and Bulgarian historians considered the magazines to be the work of Ukrainian emigrants in interwar Bulgaria. However, the memoirs of the first Ukrainian diplomats published in foreign publications, as well as the financial reports of the UPR diplomatic mission in Sofia, convincingly prove that these newsletters were created on the initiative of diplomats and at the expense of the UPR Foreign Ministry. Their main goal was to tell the Bulgarian audience as much information as possible about Ukraine, the Ukrainian people, its culture, history, customs, and literature.

Мені надзвичайно приємно представити читачам наукового журналу «Український Інформаційний Простір» проєкт Посольства України в Республіці Болгарія, реалізований у співпраці з Інститутом літератури Болгарської академії наук та Національною бібліотекою ім. Св. Кирила і Мефодія. Фоторепринтне видання усіх чисел часописів першого посольства Української Народної Республіки в Царстві Болгарія (1918–1920) і «Украинско-български Преглед» здійснено в рамках відзначення 100-річчя Української дипломатичної служби (1917–1921 рр.).

Царство Болгарія одним із перших визнало незалежність Української Народної Республіки 12 лютого 1918 р. Діяльність перших посольств — болгарського в Києві на чолі з послом проф. Іваном Шишмановим та українського в Софії під керівництвом посла Олександра Шульгина тривалий час належали до заборонених наукових тем.

Відновлення історичної правди, ретельно приховуваної в радянський період, розпочалося після виявлення в Державному архіві Болгарії архівних документів про роботу посольства УНР. Уперше частина з них була опублікована у 1995 р. в «Інформаційному бюлетені Посольства України в Болгарії», до видання якого я мав честь бути залученим під час мого першого дипломатичного мандату в Болгарії.

Багато часу знадобилося для відновлення мозаїки українсько-болгарських дипломатичних взаємин початку ХХ ст. Значною мірою допомогло цьому й вивчення публікацій часописів «Украинско Слово» і «Украинско-български Преглед», які видавало дипломатичне представництво УНР упродовж 1919–1920 рр. Повне зібрання номерів «Украинско-български Преглед» збережене у фондах Національної бібліотеки ім. Св. Кирила і Мефодія. Перший випуск «Украинско Слово» віднайдено у Науковому ар-

Холі, який зберігає повне зібрання номерів «Украинско-български Преглед».

хіві БАН, а решту чисел вдалося доукомплектувати за рахунок приватних архівів.

Деякий час українські та болгарські історики вважали часописи справою українських емігрантів в Болгарії міжвоєнного періоду. Втім опубліковані в зарубіжних виданнях спогади перших українських дипломатів, як і фінансові звіти дипломатичної місії УНР в Софії, переконливо доводять — ці вісники створювалися з ініціативи дипломатів і за рахунок МЗС УНР. Їхньою основною метою було розповісти болгарській аудиторії якомога більше інформації про Україну, український народ, його культуру, історію, звичаї та літературу.

Промоція країни є одним із ключових завдань у роботі дипломатів сучасності. Саме тому видання «Украинско Слово» та «Украинско-български Преглед» є свого роду унікальним прикладом першоснов публічної і культурної дипломатії, створення іміджу України та формування позитивного духу взаємин між українським і болгарськими народами.

Окрему вдячність висловлюю директорці Інституту літератури Болгарської Академії Наук доц. Елці Трайковій за співпрацю та втілення в життя цього цікавого проєкту, покликаного зберегти й популяризувати видання «Украинско Слово» та «Украинско-български Преглед».